

ГАЛУЗЕВИЙ СТАНДАРТ ВИЩОЇ ОСВІТИ УКРАЇНИ

«ПОГОДЖЕНО»

Перший заступник Міністра освіти і науки, молоді та спорту України

С. М. Суліма

_____ 2012 р.

«ЗАТВЕРДЖЕНО»

Заступник Міністра охорони здоров'я України

О. К. Толстанов

_____ 2012 р.

ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА ПІДГОТОВКИ

БАКАЛАВРА

(назва освітньо-кваліфікаційного рівня)

ГАЛУЗЬ ЗНАНЬ

1201 МЕДИЦИНА

(шифр та назва галузі знань)

СПЕЦІАЛЬНІСТЬ

6.120102 «ЛАБОРАТОРНА ДІАГНОСТИКА»

(код і назва спеціальності)

КВАЛІФІКАЦІЯ

3221 ЛАБОРАНТ (МЕДИЦИНА)

(код і назва кваліфікації)

Видання офіційне

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ,
МОЛОДІ ТА СПОРТУ УКРАЇНИ**

Київ 2012

Передмова

1. РОЗРОБЛЕНО

робочою групою Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України

ВНЕСЕНО

Львівським державним медичним коледжем ім. Андрея Крупинського

2. ЗАТВЕРДЖЕНО ТА НАДАНО ЧИННОСТІ

Наказом Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України

від _____ р. № _____

3. ВВЕДЕНО другою редакцією, зі змінами та доповненнями

4. РОЗРОБНИКИ СТАНДАРТУ

Голова робочої групи — **Шегедин Марія Броніславівна**, доктор медичних наук, професор, Заслужений лікар України, директор Львівського державного медичного коледжу ім. Андрея Крупинського.

Робоча група:

- Смачило Іванна Семенівна** — Заслужений працівник освіти України, викладач дисципліни «Клінічна лабораторна діагностика», заступник директора з науково-методичної роботи.
- Балко Ярослава Дмитрівна** — викладач вищої категорії, викладач-методист, викладач дисципліни «Мікробіологія, вірусологія та імунологія з мікробіологічною діагностикою».
- Грибальська Ольга Володимирівна** — відмінник освіти України, викладач вищої категорії, викладач-методист, викладач дисципліни «Аналітична хімія».
- Головацька Жанна Євгенівна** — викладач вищої категорії, викладач-методист, викладач дисципліни «Гігієна та екологія з технікою санітарно-гігієнічних досліджень».
- Древко Ірина Володимирівна** — викладач дисципліни «Гістологія, цитологія та ембріологія».
- Любінська Оріся Іванівна** — викладач I категорії, викладач дисципліни «Клінічна лабораторна діагностика».
- Салаяк Неоніла Опанасівна** — викладач вищої категорії, викладач-методист, викладач дисципліни «Медична біологія».
- Сойка Лариса Дмитрівна** — викладач вищої категорії, викладач дисципліни «Біологічна та клінічна хімія».
- Федорович Уляна Михайлівна** — відмінник освіти України, викладач вищої категорії, викладач-методист, викладач дисципліни «Мікробіологія, вірусологія та імунологія з мікробіологічною діагностикою».
- Цегелик Галина Володимирівна** — заслужений працівник народної освіти України, викладач дисципліни «Мікробіологія, вірусологія та імунологія з мікробіологічною діагностикою».

Цей стандарт не може бути повністю чи частково відтворений, тиражований та розповсюджений без дозволу Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України.

Зміст

1. Галузь використання	6
2. Нормативні посилання	7
3. Визначення	8
4. Позначення і скорочення	9
5. Розподіл змісту освітньо-професійної програми та максимальний навчальний час за циклами підготовки (Додаток А).....	9
6. Нормативна частина змісту освітньо-професійної програми	10
7. Державна атестація осіб, які навчаються у вищих навчальних закладах	11
8. Вимоги до системи освіти та професійної підготовки	12
Додаток Б. Система змістовних модулів	13
Додаток В. Перелік навчальних дисциплін і практик та система блоків змістовних модулів.....	88
Додаток Г. Розподіл змісту освітньо-професійної програми бакалавра, максимальний навчальний час за циклами підготовки, навчальними дисциплінами й практиками та перелік сформованих компетенцій.....	202
Додаток І. Нормативні форми державної атестації осіб, які навчаються у вищих навчальних закладах.....	210

Вступ

Освітньо-професійна програма (ОПП) є галузевим нормативним документом, у якому визначається нормативний термін та зміст навчання, нормативні форми державної атестації, встановлюються вимоги до змісту, обсягу й рівня освіти та професійної підготовки фахівця галузі знань 1201 Медицина спеціальності **6.120102 «Лабораторна діагностика»** освітньо-кваліфікаційного рівня бакалавр.

Цей стандарт є складовою галузевого стандарту вищої освіти і використовується під час:

- розроблення складової галузевого стандарту вищої освіти (засоби діагностики якості вищої освіти);
- розроблення складових стандартів вищої освіти вищих медичних навчальних закладів (варіативні частини освітньо-професійної програми підготовки фахівців та засобів діагностики якості вищої освіти), які ведуть підготовку за зазначеними спеціальністю та освітньо-кваліфікаційним рівнем;
- розроблення навчального плану, програм навчальних дисциплін й практик.

ГАЛУЗЕВИЙ СТАНДАРТ ВИЩОЇ ОСВІТИ УКРАЇНИ

ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА ПІДГОТОВКИ

БАКАЛАВРА

(назва освітньо-кваліфікаційного рівня)

ГАЛУЗЬ ЗНАНЬ 1201 МЕДИЦИНА
(шифр та назва галузі знань)НАПРЯМ ПІДГОТОВКИ 6.120102 «ЛАБОРАТОРНА ДІАГНОСТИКА»
(код і назва напрямку підготовки)СПЕЦІАЛЬНІСТЬ 6.120102 «ЛАБОРАТОРНА ДІАГНОСТИКА»
(код і назва спеціальності)КВАЛІФІКАЦІЯ 3221 ЛАБОРАНТ (МЕДИЦИНА)
(код і назва кваліфікації)Чинний від _____
(рік , місяць , число)

1. Галузь використання

Цей стандарт поширюється на систему вищої освіти: органи, які здійснюють управління у галузі вищої освіти; інші юридичні особи, що надають освітні послуги у галузі вищої освіти; вищі навчальні заклади всіх форм власності, де готують фахівців освітньо-кваліфікаційного рівня бакалавра

(назва освітньо-кваліфікаційного рівня)

галузь знань 1201 медицина
(шифр та назва галузі знань)напрямок підготовки 6.120102 «Лабораторна діагностика»
(код і назва напрямку підготовки)спеціальність 6.120102 «Лабораторна діагностика»
(код і назва спеціальності)освітній рівень базова вища освіта
(назва освітнього рівня)кваліфікація 3221 лаборант (медицина)
(код і назва кваліфікації)

з узагальненим об'єктом діяльності організація та управління роботою структурних підрозділів лабораторій різного профілю, виконання всіх видів лабораторних досліджень з інтерпретацією результатів.

(для освітньо-кваліфікаційних рівнів: бакалавр,
спеціаліст, магістр)з нормативним терміном навчання (денна форма) 4 роки
(років, місяців)

Цей стандарт установлює:

- нормативну частину змісту навчання у залікових одиницях, засвоєння яких забезпечує формування компетенцій відповідно до вимог освітньо-кваліфікаційної характеристики;
- рекомендований перелік навчальних дисциплін і практик;
- нормативний термін навчання заочною формою навчання;
- нормативні форми державної атестації.

Право на реалізацію ОПП мають вищі навчальні заклади при наявності відповідної ліцензії, виданої уповноваженим органом виконавчої влади.

2. Нормативні посилання

- Закон України №2984-111 «Про вищу освіту» // Відомості Верховної Ради. – 2002. – № 20. – 134 с.;
- Міжнародна Стандартна Класифікація Освіти (ISCED)– 97: International Standard Classification of Education/UNESCO, Paris);
- Структури кваліфікацій для Європейського простору вищої освіти (**The framework of qualifications for the European Higher Education Area**);
- Структури ключових компетентностей, які розглядаються як необхідні для всіх у суспільстві, заснованому на знаннях (**Key Competences for Lifelong learning: A European Reference Framtwork – IMPLEMENTANION OF «EDUCATION AND TRAINING 2010»**. Work programme, Working Group B «Key Competences», 2004;
- Наказ Міністерства освіти України від 27.01.07 р. № 58 «Про порядок введення в дію переліку спеціальностей, за якими здійснюється підготовка фахівців у вищих навчальних закладах за освітньо-кваліфікаційним рівнем бакалавра»;
- Постанова Кабінету Міністрів України від 20.06.2007 р. № 839 «Про затвердження переліку спеціальностей, за якими здійснюється підготовка фахівців у вищих навчальних закладах за освітньо-кваліфікаційним рівнем молодшого спеціаліста»;
- Постанова Кабінету Міністрів України від 24.05.1997 р. № 507 «Про перелік напрямів та спеціальностей, за якими здійснюється підготовка фахівців у вищих навчальних закладах за відповідними освітньо-кваліфікаційними рівнями» (в частині підготовки професіоналів з повною вищою освітою в межах її чинності);
- Національний класифікатор України: «Класифікація видів економічної діяльності» ДК 009 : 2005;
- Національний класифікатор України: «Класифікатор професій» ДК 003:2010.// Видавництво «Соцінформ», – К.: 2010 (зміни та доповнення № 2 // Видавництво «Соцінформ», К.: 2007);
- Довідник кваліфікаційних характеристик професій працівників. Галузеві випуски. – Краматорськ: Видавництво центру продуктивності;
- Довідник кваліфікаційних характеристик професій працівників: Вип. 78 «Охорона здоров'я» / М-во охорони здоров'я України; М-во праці та соціальної політики України. – К., 2002. – 372 с.;
- Комплекс нормативних документів для розробки складових системи стандартів вищої освіти. Додаток 1 до наказу Міносвіти України від 31.07.1998 р. № 285 зі змінами та доповненнями, що введені розпорядженням Міністерства освіти і науки України від 05.03.2001 р. №28-р. // Інформаційний вісник «Вища освіта». – 2003. – № 10. – 82 с.;
- Змістові частини галузевих стандартів вищої освіти підготовки фахівців освітньо-кваліфікаційних рівнів молодшого спеціаліста та бакалавра щодо гуманітарної, соціально-економічної та екологічної освіти, освіти з безпеки життєдіяльності людини й охорони праці // Наказ МОН України № 642 від 09.07.09 р. «Про організацію вивчення гуманітарних дисциплін за вільним вибором студента», наказ МОН № 831 від 25.08.10 р. «Про внесення змін до наказу МОН від 09.07.2009 р. № 642», наказ МОН України № 1150 від 21.12.09 р. «Про затвердження програм навчальної дисципліни «Українська мова (за професійним спрямуванням)», наказ МОН України, Міністерства України з надзвичайних ситуацій та у справах захисту населення від наслідків Чорнобильської катастрофи, Державного комітету України з промислової безпеки, охорони праці та гірничого нагляду № 969/922/216 від 21.10.10 р. «Про організацію та вдосконалення навчання з питань охорони праці, безпеки життєдіяльності та цивільного захисту у вищих навчальних закладах України»;

- Комплекс нормативних документів для розроблення складових системи Галузевих стандартів вищої освіти. Міністерство освіти і науки України, Інститут інноваційних технологій і змісту освіти. – К. – 2007.

3. Визначення

У цьому стандарті використано терміни та відповідні визначення, що подані у Комплексі нормативних документів для розробки складових системи стандартів вищої освіти. Додаток 1 до наказу Міносвіти України від 31.07.1998 р. № 285 зі змінами та доповненнями, що введені розпорядженням Міністерства освіти і науки України від 05.03.2001 р. №28-р // Інформаційний вісник «Вища освіта». – 2003. – №10. – 82 с., а також у:

- The Bologna Declaration on the European space for Higher education an explanation;
- Міжнародній Стандартній Класифікації Занять (ISCO-88);
- Міжнародній класифікації занять для країн – членів ЄС (ISCO-88 (COM));
- Класифікаторі видів економічної діяльності Статистичної комісії Європейського Союзу (NACE);
- Міжнародній стандартній галузевій класифікації видів економічної діяльності Організації Об'єднаних Націй (ISIC);
- Конвенції щодо визнання кваліфікацій з вищої освіти в європейському регіоні. Рада Європи та ЮНЕСКО, Лісабон, 1997 р.;
- Стислих описувачах рівнів Європейської кваліфікаційної рамки та Дублінських дескрипторів (TOWARDS A EUROPEAN QUALIFICATIONS FRAMEWORK FOR LIFELONG LEARNING – ANNEX 3 Complementarity, Dublin descriptors and EQF descriptors – COMMISSION OF THE EUROPEAN COMMUNITIES, Brussels, 8.7.2005, SEC (2005) 957, COMMISSION STAFF WORKING DOCUMENT, 2005).

У цьому стандарті використано такі терміни та відповідні визначення, що подані у:

1. Указі Президента України від 04.06.05 р. № 1013/2006 «Про невідкладні заходи щодо забезпечення функціонування та розвитку освіти України» // Збірник нормативно-правових документів з вищої освіти. – К., 2007. – 87 с.;
2. Розпорядженні Кабінету Міністрів України від 12.06.06 р. № 396-р «Про схвалення Концепції Державної програми розвитку освіти на 2006 – 2010 роки» // Збірник нормативно-правових документів з вищої освіти. – К., 2007. – 87 с.
3. Концепції Державної програми розвитку освіти на 2006 – 2010 роки // Збірник нормативно-правових документів з вищої освіти. – К., 2007. – 87 с.
4. Тенденциях в реформировании высшего образования, развитии стандартизации и образовательных стандартов высшей школы в странах СНГ: Монографический сборник научных статей – М.: Исследовательский центр проблем качества подготовки специалистов, 2007. – 232 с.
5. Морозова Т.Ю. Погляд на освітні стандарти крізь призму компетентнісного підходу // Проблеми освіти: Науково-методичний збірник / Науково методичний центр вищої освіти МОН України. – К., 2005. – Вип. 46: Болонський процес в Україні. – Ч. 2. – С. 73 – 80.
6. <http://www/let.rug.nl/TuningProjekt/index.htm>.
7. Державному стандарті України ДСТУ 1.5-93: Державна система стандартів України. Загальні вимоги до побудови, викладу і оформлення та змісту стандартів. – К.: Держстандарт України, 1993.

8. Петренко В.Л. Державний стандарт вищої освіти у контексті Болонського процесу (переліки кваліфікацій, напрямів і спеціальностей вищої освіти)// Проблеми освіти: Науково-методичний збірник /Науково-методичний центр вищої освіти МОН України. – К., 2005. – Вип. 46: Болонський процес в Україні. – Ч. 2. – С. 80 – 118.
9. Національному класифікаторі України: Класифікатор видів економічної діяльності ДК 009: 2005. – К.: Держстандарт України, 2006.
10. Національному класифікаторі України: Класифікатор професій ДК 003:2010. – К.: Держстандарт України, 2010 (зміни та доповнення № 2 // Видавництво «Соцінформ». – К., 2007).
11. Постанові Кабінету Міністрів України від 7 серпня 1998 р. № 1247 «Про розроблення державних стандартів вищої освіти».
12. Постанові Кабінету Міністрів України від 20 січня 1998 р. № 65 «Про затвердження Положення про освітньо-кваліфікаційні рівні (ступеневу освіту)».
13. Постанові Кабінету Міністрів України від 24.05.97 р. № 507 «Про перелік напрямів та спеціальностей, за якими здійснюється підготовка фахівців у вищих навчальних закладах за відповідними освітньо-кваліфікаційними рівнями».
14. Наказі Міністерства освіти України від 27.01.07 р. № 58 «Про порядок введення в дію переліку спеціальностей, за якими здійснюється підготовка фахівців у вищих навчальних закладах за освітньо-кваліфікаційним рівнем бакалавра».
15. Постанові Кабінету Міністрів України від 20.06.07 р. № 839 «Про затвердження переліку спеціальностей, за якими здійснюється підготовка фахівців у вищих навчальних закладах за освітньо-кваліфікаційним рівнем молодшого спеціаліста».
16. Наказі Міністерства освіти України від 13.07.07 р. № 604 «Про порядок введення в дію переліку спеціальностей, за якими здійснюється підготовка фахівців у вищих навчальних закладах за освітньо-кваліфікаційним рівнем молодшого спеціаліста».
17. Наказі Міністерства освіти України від 11.10.07 р. № 897 «Про створення робочих груп з розроблення галузевих стандартів вищої освіти».

4. Позначення і скорочення

У даному стандарті для формування шифрів застосовуються наступні скорочення назв циклів підготовки, до яких віднесено блоки змістовних модулів:
ГСЕ (01) – гуманітарної та соціально-економічної підготовки;
ПН (02) – природничо-наукової підготовки;
ПП (03) – професійної та практичної підготовки.

5. Розподіл змісту навчання та навчального часу за циклами підготовки, навчальними дисциплінами й практиками

- 5.1. Освітньо-професійна програма передбачає такі цикли підготовки:
- цикл гуманітарної та соціально-економічної підготовки;
 - цикл природничонаукової підготовки, який забезпечує освітній рівень бакалаврської програми;
 - цикл професійної (професійно-орієнтованої) та практичної підготовки, який разом з попередніми циклами забезпечує освітньо-кваліфікаційний рівень бакалавра.
- 5.2. Розподіл змісту освітньо-професійної програми підготовки фахівця та максимальний навчальний час за циклами підготовки подано у Додатку А.

Додаток А
Розподіл змісту освітньо-професійної програми бакалавра та максимальний навчальний час за циклами підготовки

Термін навчання (років)	4
Максимальний навчальний час загальної підготовки (академічних годин/національних кредитів/кредитів ECTS)	8640/160/240
— гуманітарної та соціально-економічної підготовки	702/13/19,5
— природничо-наукової підготовки	1332/25/37
— професійної та практичної підготовки	6606/122/183,5

6. Нормативна частина змісту освітньо-професійної програми

6.1. Система знань у вигляді системи змістовних модулів щодо складових узагальнених структур діяльності, поданих у ГСВОУ _____ 12 «Галузевий стандарт ГСВОУ вищої освіти України. Освітньо-кваліфікаційна характеристика» у змісті компетенцій, наведені у Додатку Б.

6.2. У додатку В подається перелік нормативних навчальних дисциплін й практик (видів практичної підготовки), вказуються назви й шифри блоків змістовних модулів, із яких формуються ці навчальні дисципліни й практики, і назви та шифри змістовних модулів, які входять до даного блоку змістовних модулів.

6.3. На завершальному етапі розробки ОПП створюється Додаток Г. У Додатку Г для кожної навчальної дисципліни (або практики) нормативної частини змісту освітньо-професійної програми вказується кількість навчальних годин/національних кредитів/кредитів ECTS для її вивчення та перелік сформованих компетенцій.

6.4. Нормативна частина ОПП не змінюється.

6.5. Навчальний заклад має право змінювати назви навчальних дисциплін і практик та розподіл блоків змістовних модулів у них за окремим погодженням із Міністерством освіти і науки, молоді та спорту України.

Примітка. У Додатку Б та у Додатку В шифри змістовних модулів указані за структурами:

а) шифр змістовного модуля, що відповідає професійній компетенції, зазначеному у додатку Б ГСВОУ _____ 12 "Галузевий стандарт вищої освіти України. Освітньо-кваліфікаційна характеристика»:

К.ХХ. ХХ. ХХ

	номер змістовного модуля, наскрізний для даної компетенції
	шифр компетенції

б) шифр змістового модуля, який відповідає компетенції, зазначеній у Додатку А ГСВОУ _____12 «Галузевий стандарт вищої освіти України. Освітньо-кваліфікаційна характеристика»:

К. XX. XX. XX

	номер змістовного модуля, наскрізний для даної компетенції
	шифр компетенції

У Додатку Б шифри блоків змістовних модулів указані за структурою:

XX. XX.

	номер блоку змістовних модулів, наскрізний для даного циклу підготовки
	цикл підготовки

7. Державна атестація осіб, які навчаються у вищих навчальних закладах

7.1. На державну атестацію виносяться система компетенцій, що визначена в ГСВОУ _____12 «Галузевий стандарт вищої освіти України. Освітньо-кваліфікаційна характеристика», та система відповідних змістовних модулів, що зазначена у Додатку Б.

7.2. Нормативна форма державної атестації встановлюється в ГСВОУ____-12 «Галузевий стандарт вищої освіти України. Освітньо-професійна програма підготовки» та передбачає державну атестацію зі спеціальності, яка включає: стандартизований тестовий державний (ліцензійний інтегрований) екзамен «Крок Б» (з дисциплін 3.01-3.02; 3.05 – 3.32; 3.35 навчального плану) та практично-орієнтований державний екзамен (з дисциплін 3.27 – 3.29; 3.32; 3.35 навчального плану, а саме: клінічної лабораторної діагностики, біологічної та клінічної хімії, мікробіології, вірусології та імунології з мікробіологічною діагностикою, гігієни з гігієнічною експертизою, основ охорони праці).

7.3. Стандартизований тестовий державний (ліцензійний інтегрований) екзамен «Крок Б» проводиться Державною екзаменаційною комісією ВМНЗ та Центром тестування професійної компетентності фахівців з вищою освітою напрямів підготовки «Медицина» та «Фармація» при МОЗ України. Результати стандартизованого тестового державного (ліцензійного інтегрованого) екзамену «Крок Б» визначаються як «склав», «не склав». З практично-орієнтованого державного екзамену виставляються окремо оцінки за кожен дисципліну, з наступним виставленням загальної оцінки, яка визначається як середнє арифметичне з внесенням їх у залікову книжку та додаток до диплому, а саме: «відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно» за національною шкалою та А, В, С, D, E – за шкалою ECTS.

7.4. У Додатку Д зазначаються нормативні форми державної атестації і подано розподіл змістовних модулів між ними.

7.5. Вимоги до засобів об'єктивного контролю ступеня досягнення кінцевих цілей освітньо-професійної підготовки встановлюються в ГСВОУ _____ 12 «Галузевий стандарт вищої освіти України. Засоби діагностики якості вищої освіти».

8. Вимоги до системи освіти та професійної підготовки

8.1. Вищий медичний навчальний заклад I—IV рівнів акредитації, який веде підготовку сестер медичних-бакалаврів, несе відповідальність за дотримання державних вимог щодо якості освітньої і професійної підготовки випускників згідно з законом України «Про вищу освіту» та чинним законодавством України, забезпечує відповідний професорсько-викладацький склад, матеріально-технічне оснащення лабораторій і кабінетів та науково-методичне забезпечення навчально-виховного процесу.

8.2. Всі викладачі даної спеціальності повинні мати відповідну фахову вищу освіту.

8.3. Частка науково-педагогічних працівників з науковими ступенями та вченими званнями, які забезпечують викладання лекційних годин всіх циклів підготовки навчального плану спеціальності, має складати 75%, у тому числі на постійній основі 50%. Решта викладачів, вищої або I кваліфікаційної категорії.

8.4. Випускню циклову комісію спеціальної (фахової) підготовки повинен очолювати фахівець відповідної науково-педагогічної спеціальності:

— доктор наук або професор

— кандидат наук.

8.5. Підвищення кваліфікації за фахом повинно здійснюватися не рідше одного разу в 5 років.

8.6. Весь професорсько-викладацький склад повинен керуватися чинним законодавством України і нормативно-правовими актами, які визначають форми і зміст навчально-виховного процесу.